

MILOJKO SPAJIĆ, nosilac liste Evropa sad

CGO: Da li Vaša politička partija prepoznaje značaj pitanja rodne ravnopravnosti, ženske političke participacije i osnaživanja žena? Ako da, kako se to manifestuje u partiji/pokretu? Jesu li ova pitanja sada ili su ranije bila zvaničnoj agenda pokreta?

MILOJKO SPAJIĆ: Apsolutno, to pitanje je među našim prioritetima. Mi smo shvatili da je to jedan od razloga zašto je Crna Gora ekonomski nazadna država - zbog loše ili neadekvatne participacije žena u ekonomiji, i nedovoljne iskorišćenosti tog segmenta, ljudskog resursa, koji je zapostavljen, i potpuno nepravedno, i to zbog nekih tradicionalnih, patrijarhalnih ili drugih razloga. Mislimo da postoji veliki potencijal i za ekonomski i ukupni društveni napredak, kroz ekonomsku aktivaciju tog dijela populacije na adekvatan način, otvaranjem šansi za mlade i za žene sa iskustvom, koje definitivno mogu puno da doprinesu i ekonomskom i društvenom razvoju Crne Gore.

CGO: Gdje vidite razloge niske zastupljenosti žena u političkom životu i na rukovodećim pozicijama?

MILOJKO SPAJIĆ: Mislim da ima više razloga. Jedan od njih je taj tradicionalni mentalitet, koji se istina mijenja, ali nedovoljno brzo. Drugo je možda da je crnogorska politička scena malo senzacionalistički nastrojena. U takvoj konstalaciji stvari se te agresivnije politike i senzacionalistički nastrojene poruke bolje čuju i bolje vide, i bolje su prenešene i od strane medija koji vjerovatno imaju svoj interes da žele više senzacija jer su čitaniji. To možda u nekom smislu i ne odgovara previše ženama, a čini se da se muškarci bolje snalaze u jednom takvom prostoru... I treća stvar, definitivno politička scena treba da bude mnogo više bazirana na činjenicama, na nekim stvarima koje su progresivne, produktivne, koje su konstruktivne, itd, i ubijeden sam da bi tada imali mnogo veći procenat zainteresovanih žena da daju svoj doprinos, ali i veću zainteresovanost ne samo žena nego i muškaraca koji su profesionalni, koji drže do svog imidža, do svoga integriteta. Sada imamo veliki problem jer mnogo talentovanih ljudi ne želi da se uključi u političku scenu, i to se odnosi kako na žene tako i na muškarce. Jednostavno, zbog tolikog obima diskreditacija, i lične i profesionalne i svake druge prirode, imamo i nisku participacije kvalitetnog kadra generalno na političkoj sceni u Crnoj Gori.

CGO: Kada pričamo o toj vrsti diskreditacije žena, veliki problem je rastući govor mržnje koju je izrazito zastupljen u Crnoj Gori prema ovom dijelu populacije posljednjih godina. CGO je i za lokalne izbore u oktobru 2022. godine radio medijski monitoring izbora iz rodne perspektive. I tada su kandidatkinje sa liste PES-a bile izložene ovakvim sadržajima, pogotovo na društvenim mrežama, komentarima uvredljive sadržine, govoru mržnje itd. Kako to vidite?

MILOJKO SPAJIĆ: Tako je, bile su u velikoj mjeri targetirane.

CGO: Da li je to obeshrabljujuće, da li ih to čini demotivisanima za uključivanje na političku scenu?

MILOJKO SPAJIĆ: Apsolutno, jer žene imaju taj dodatni pritisak, uz svu diskreditaciju koja je na djelu, za svakog od nas, ko je na političkoj sceni, one se moraju dodatno "dokazivati". Potpuno nepravedno je prebačena ta vrsta tereta na njih. Mislim da je to nešto što je naslijeđeno u Crnoj Gori i nadam se da ćemo to promijeniti u nastupajućem periodu.

CGO: Istraživanje CGO-a, takođe, pokazuje da je u medijima samo 2% vremena i prostora tokom kampanje posvećeno pitanjima rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena. Šta partije i njihovi lideri treba da urade da bi se više pričalo o ovom i da bi ova pitanja bila dio kampanje i agende partija?

MILOJKO SPAJIĆ: Mislim da je definitivno uloga lidera da negdje potrenciraju rad na tim pitanjima, i da vode i svoju partiju i svoju državu usmjeravajući narativ, i da postavljaju stvari onakvima kakve one treba da budu i na fer način. Smatram da svi koji žele da budu lideri u javnom životu treba da imaju na umu jedan tako neiskorišćen ženski potencijal za našu državu, a on trenutno jeste u potpunosti neiskorišćen.

CGO: Kao što sam pomenula, nalazi monitoringa kažu da ova pitanja nisu svoje mjesto našla u aktuelnoj kampanji za parlamentarne izbore. Zašto je to tako?

MILOJKO SPAJIĆ: Opet se vraćam na taj senzacionalizam. Vrlo je teško progurati neke progresivne i konstruktivne teme u medije, bez ikakve želje da ih kritikujem. Ali, objektivno gledano, tu ima mnogo prostora što se tiče javnog diskursa. Koliko god mi potencirali te teme, one iz nekog razloga ostaju nevidljive i vi morate da se "zakopate" u neke naše izjave da bi mogli do njih da dođete. Ja ih potenciram često, ali jednostavno mediji to ne prenose, jer pretpostavljam da to nije procijenjeno kao dovoljno interesantno za čitaoce ili gledaoce, nažalost. I mislim da je to greška. Mislim da mediji moraju da učestvuju mnogo više u tome, i da prepoznaju i društveni interes a ne samo želju za *clickbait* profitom, ili šta god im bila motivacija.

CGO: Na izornoj listi za parlamentarne izbore, PES je imao 35% žena. Jeste li se u tom dijelu, prilikom kreiranja liste, suočili sa nekom vrstom izazova, ili su žene pokazale interesovanje i inicijativu da se njihovo ime tu nađe? Jesu li bile ohrabrene?

MILOJKO SPAJIĆ: Imali smo veliki problem u tom dijelu. Jednostavno, lokalni odbori (pošto smo mi nova partija) su imali pravo da predlože kandidate, iako im je skrenuta pažnja da imaju neki balans između žena i muškaraca. Možete da zamislite da je tu bilo 90% muškaraca i 10% žena, i onda smo stvarno morali, i ja lično i čitav tim, da ozbiljno potenciramo, insistiramo i da do kraja istrajemo u tome da žene moraju dobiti više svijetla i više šanse, prostora itd, što se na kraju i desilo.

Da li taj procenat može biti bolji? Definitivno može, i biće bolji u budućnosti.

CGO: Da li će biti više žena na pozicijama odlučivanja?

MILOJKO SPAJIĆ: Apsolutno.